

L'ANTICRIST HA ARRIBAT

Quina solitud envolta en èpoques d'aquesta mena aquell que només s'interessa per allò que és espiritual! Ai, ¿per a qui es pot escriure encara quan entremig dels lladrics i de les escridassades polítiques les orelles s'han tornat sor-des per poder copsar els sons matisats, [...] amb qui es pot mantenir encara una disputa teològica sobre l'ensenyança divina d'ençà que va caure en mans dels doctrinaris i dels fanàtics que tenen com a suprem i darrer argument de la seva tossuderia el recurs a la soldadesca, als esquadrons de cavalleria i als canons? La vostra persecució [...] ha començat: creuen servir la cristiandat armats amb maces i espases de botxí. [...] Roma, la meravella del món, ha estat devastada pels lansquenets. Oh Déu, quins instints bestials no s'esbraven en el teu nom! No, el món ja no té lloc per a la llibertat del cor! [...] Mor també tu, Erasme!

STEFAN ZWEIG, *Erasme de Rotterdam*

L'Anticrist ha arribat: disfressat fins a tal punt que els que ja estàvem avesats a esperar-lo des de fa anys no som capaços de reconèixer-lo. Ja habita entremig de nosaltres, dintre mateix de nosaltres. I al damunt nostre cau la feixuga ombra de les seves ales traïdores. Ja cova a dintre nostre el foc glaçat dels seus ulls infernals. Les seves mans disposades a escanyar-nos ja s'acosten a les nostres gargamelles innocents. Ja va llepant el nostre món amb la seva llengua pecaminosa i incendiària. Ja aixeca els peus ardents per tal de trepitjar les teulades febles i inflamables de les nostres cases. Ja fa molt temps que va ruixar amb verí els ulls innocents dels nostres infants. Però nosaltres no ens n'adonem!

Perquè hem estat castigats amb la ceguesa, amb la ceguesa que està escrit que ens assetjarà quan s'acosti la fi dels temps. En efecte, ja no reconeixem pas, des de fa molt, l'ésser i el rostre de les coses que ens surten a camí. De manera semblant als físicament cecs, tan sols disposem de noms per a totes les coses d'aquest món que ja hem deixat de veure. Noms! Noms! Sons sense forma: despulles que retronen, buides, per designar fenòmens inimaginables, és a dir, mancats de cos i de vida. ¿Són figures? ¿Són ombres? El cec no distingeix les unes de les altres. Nosaltres, els cecs, no les distingim. Donem noms falsos a coses autèntiques. Tot de sons buits retronen dins dels nostres pobres cervells: ja no sabem ben bé quin nom ha de portar res. Ja no percebem les formes, els colors, les mesures. Tan sols tenim els noms i les denominacions de formes, colors i mesures. Com que ens hem tornat cecs, fem servir els noms i les denominacions de manera incorrecta. Diem d'un de gran que és petit, i d'un de petit que és gran; diem que el negre és blanc i el blanc és negre; diem que l'ombra és llum i la llum és ombra; que els colors són morts i el que no té color és viu. Per tant, els noms i les denominacions van perdent contingut i significat. És pitjor que quan fou construïda la torre de Babel. En aquell temps només estaven confuses les llengües, i l'un no entenia l'altre perquè cadascú anomenava les mateixes coses de manera diferent. En canvi, avui tothom parla una llengua que és la mateixa, però errònia, i totes les coses tenen les mateixes denominacions, però aquestes denominacions són errònies. És ben bé com si s'estigués construït una torre de Babel horitzontal, però els cecs que desconeixen les mesures es pensen que la torre és vertical i que no parerà de créixer, i que tot està bé perquè es comuniquen harmoniosament entre ells... I, en canvi, es comuniquen entre ells sobre les mesures,

les formes, els colors de les coses tal com ho fan els cecs. És a dir, utilitzen de manera errònia i capgirada designacions que originàriament eren correctes i adequades als fenòmens d'aquest món: qualifiquen de pla el que s'eleva i d'elevat el que és pla; del que s'enlaira diuen que jeu i del que jeu diuen que s'enlaira. Perquè un cec no sap què és alt i què és pla. A l'època de la construcció de la torre de Babel, tan sols eren les llengües i les orelles dels humans les que es confonien. Alguns dels constructors encara eren capaços de comunicar-se a través de mirades, amb el llenguatge dels ulls, que solem anomenar el mirall de l'ànima. En canvi, ara els ulls dels éssers humans estan enlluernats i cecs (i les llengües són només serventes, mentre que els ulls són els amos en la jerarquia dels sentits humans). ¿Com es pot nodrir encara l'esperança que l'Anticrist no hagi arribat? Fins i tot aquesta mateixa creença, fins i tot aquesta esperança són proves de la nostra ceguesa. Ja que, tal com es podria fer creure a un cec que la nit és el dia i el dia és la nit, també ens poden fer creure a nosaltres, que hem quedat cecs i enlluernats, que l'Anticrist encara no habita al món, que no ens estem cremant amb el foc dels seus ulls, que no ens trobem sota l'ombra de les seves ales.

Però la nostra ceguesa és encara pitjor que la ceguesa física normal, les característiques de la qual acabem d'atribuir-nos. Perquè precisament aquesta és una ceguesa que només l'Anticrist ens pot infligir, i ja hem advertit de bon principi que ens ha estat predestinada just abans de la fi dels temps. Una ceguesa infernal: perquè creiem veure-hi malgrat estar enlluernats. Realment, estem «encegats» més que no pas «cecs». No reconeixem l'Anticrist perquè se'ns presenta com un ciutadà normal i corrent, com

un petit ciutadà de qualsevol país. Segons la concepció llegendària que teníem d'ell, hauria hagut de venir guarnit amb els requisits infernals, amb els atributs tradicionals: banyes, cua i peu partit, fent pudor de pega i de sofre, amb tota la parafernàlia teatral que la nostra fantasia pueril exigeix d'un ésser de la seva mena i origen. Als humans no els plau imaginar-se que puguin perir a mans d'un ésser igual, semblant o equiparable a ells. El nostre amor propi exigeix un cerimonial determinat a l'hora de la mort definitiva. Però l'Anticrist intenta estafar-nos. Ha arribat vestit amb el modest abillament quotidià del petitburgès, fins i tot guarnit amb tots els senyals del petit temor de Déu del petitburgès: la seva pietat servil, la seva gasiveria grollera, aparentment innòcua, i el seu amor aparentment magnífic, majestuós i tot, envers certs ideals de la humanitat, com són, per exemple: lleialtat fins a la mort, amor a la pàtria, disposició a sacrificar-se com un heroi per al bé de la comunitat, castedat i virtut, respecte a la tradició dels pares i dels temps passats, confiança en el futur, veneració de totes les tirallongues de frases grandiloqüents d'acord amb les quals l'uropeu mitjà està avesat i fins i tot obligat a viure. No fa gaire que l'Anticrist ha arribat al món amb aquesta disfressa, d'aparença gens perillosa. Ja feia segles que esperàvem que fes una magna entrada teatral en escena. En canvi, ara que no ha arribat com un destructor amb flaire de sofre, sinó fins i tot de vegades com un ésser pietós que fa olor d'encens; ara que fa el senyal de la creu juntament amb la salutació militar; resa el parenostre i juga a la borsa; lloa la virtut humana (rebaixada fins a esdevenir «ciutadana») per tal d'anorrear-la; pretexta defensar la cultura europea amb les armes amb les quals la destrueix; promet honorar el passat i anuncia un futur (perquè sap que després d'ell ja no n'hi haurà pas); promet redimir la condició humana i la humani-

tat mentre assassina persones, ben bé com si la llengua mentidera no sabés el que perpetra la mà assassina; ara, doncs, que l'Anticrist ha vingut, fal·laç i disfressat, no l'hem sabut reconèixer.

Però jo sí que l'he reconegut: el reconec quan, a l'est d'aquest continent que s'enfonsa, promet alliberar els treballadors i ennobrir el treball; quan a l'oest promet defensar la llibertat de la cultura i fa hissar les falses banderes de la humanitat dalt dels terrats de les presons; quan al centre d'Europa (és a dir, entre l'est i l'oest) promet a un poble benediccions i benestar mentre prepara la guerra en la qual serà anorreat; quan persuadeix el poble illenc d'Europa, els anglesos, els mariners del vell continent, de mantenir-se indiferent davant de tot el que encara es pot esdevenir en terra ferma... ¿Com es pot convèncer els navegants, fills dels habitants de la terra ferma, que no els cal tenir cura del destí de les cases on van néixer? ¿Com pot prometre als fills de les muntanyes europees, els suïssos, i als fills innocents de la costa, els holandesos, tota mena de profits i guanys tan aviat com els altres comencin a matar-se entre ells? ¿Com enfronta els grocs contra els blancs, els negres contra els grocs i els blancs; com promet als italians el poder de l'antiga Roma i als grecs d'avui l'esplendor de l'antiga Hèl·lada? Sí, fins i tot quan ell, el príncep dels inferns, visita el Vaticà i li imposa concordats, jo el reconec, l'Anticrist.

I, malgrat que el seu poder és molt més gran que no pas el meu, jo no el temo, i vull intentar treure-li la màscara.